

Az a hatvanegyes Május Elseje

„Ebből is vigyetek, ne csak a marokból!” rendelkezik Cseresnyés, a pedellus, mert mindenki a szákalásokat akarja, a csupasz képtekhez senki sem nyúl. A lányok persze egy szál orgonával vagy szel-fűttá szálakkal flangálnak, mi meg cipelhettük a táblákat. Ha rajtuk múlik, persze mindannyian a léggömböket választjuk, de ezeket már rég elfoltolták a tanárok a saját gyerekeiknek. A pedellus két ládából osztja a nyeles, fakeretre eszkálból képeket. Az egyikben három szákalás, a másikban három bonovált férfi portré felszereznek, hogy május elsején főtámadjanak díszleten falokörösökből, aztán végigbilennek a Vöröshadsereg úton, majd a főúton, a Kossuth tértől a tribün elől bőltsanak egyet a szürke kabátos díszvendégeknél, végül az oszlopnál ismét koporsókiba kerülje egy teljes éven át pihenhessék kérszűfűti feltámadásuk fíradalmait.

A szákalásokat meg csak elfogadjuk valahogy. Mőgis kabátokat, sálakat, nyakravalókat viselnek, az egyiknek csak a szeme látszik ki bozontos szőrzetéből, mintha csak a Kincses szíket kalózkapitánya volna, a másik kettő meg az állán visel csinos szákalást, amelyet doktor Doolittle, az állatok barátja a könyvből metszettek.

A három csupasz azonban nem állhatjuk. Ahogy Hevesi mondja, savanyúfokos-pofájuk van, ráadásul ugyanolyan zakót és vékonyka, sötét nyakkendőt viselnek, mint a díszmélvénny seregélyszürke vendégei. Az ábrázlatok szőrfelület árváltozik, pedig a férfi hajusz nélkül olyan, mint a fa lomb nélküli, új eszembe Mami mondása. És valóban, mint három gutaütött, kiszáradt fa, úgy szomorkodnak a plákokon.

„Nem értitek? Ne csak a marokból, hanem a dobi-kádár-minikéből is vigyetek, mer' szétrúgja a seggömet az igazgató bácsi!” – kériel bennünket a pedellus. Hadd rúgja, gondoljuk, ezért csak nem röghögtetik meg azokat a hülye táblákkal.

Cseresnyés ledeszínalóként mindjárt három csupasz képt is a kezébe kap, s mint Toldi a vendégoldalt, tartogatója derekasan. Látszik, hogy kívírult, mőisa földbe tette az anyósát, Felesége öt éve szőkőtt el a városi gyepmesterrel, hogy Kanadában próbáljanak szerencsét. Mesélik, sikerrel jártak, mert a kancsal Cseresnyésné és élete új párja az elködrött kapitalista kutyaik ítéltvégrehajóték már valami házat is összeszinterkedtek.

A pedellus aztán soltak hadakozott egykori asszonya gonosz hágyatékával, az anyósával, s ez erősen megviselte az idegeit. De most, hogy eltemette a bányát, mindenki kismúltak volna ráncak gyakran, látszólag indokolatlanul mosolyog, és szívesen fűtyörészik. Egy ideje a sodrából is alig tudjuk láhozni.

Egy Rácz nevű nyolcadikos felrevonja Cseresnyést, suttogva tárgyalni kezdenek, aztán amikor megszületik az alku, a fiú egy bádogdobozt vesz el, és munkához lát. Az üzlet lényege – mint kétszóbb kiderül – abban rejlik, hogy a nehezen elszóható képekre cernával csereboragat kötöz ez a Rácz, s ezért három lufthalál toni a markát a Cseresnyés által megmentett készlebről.

A portrék léckeretein hamarosan szép, kövér bogarak lógnak, az okosabbak körözve röpködnek a szigorú arcok fölött, ha meg elfűzülnek, hát sétálnak egyet a

vezeték beretvált pófözámányán. Lassan, méltósággal, mint én egykor anyámmal a Corso cukrászda előtt.

Ezzel az árukapcsolással persze kapások lesznek a csupasz arcuk. Jól kifundálta ez a Rácz, morfondórozok.

– Ez nekünk is eszünkbe jutott volna! – méltatlankodom Pintericsnek. – En is tele vagyok otthon csimbökökkel.

De hát a nagy találmányok már csak ilyenek. Pofonegyszerűek, és mégis másoknak jutnak eszébe. Április-május környékén kedvenc szórakozásaink közé tartozik a csereboragat – mi csak csimbököknek hívjuk – begyűjtése és sokoldalú felhasználása. Hűvös hajnalokon, amikor meg gőmberedeten gubbasztanak a lombok között, megrázzuk a fákat, s mint jóval idősebb égből a manna, hullanak a bogarak. Egy padlópasztás dobozba zárva vihetjük is őket az iskolába, a látszóba, vagy akár a városnap délelőtti matinéra. misére.

A csereboragárral hasznosabb háziállatot elképzélni sem tudunk magunknak. Mert egy kutyával mi kezdtünk? Sétáltatjuk, jobb esetben ismer néhány vezényszó, és kész. A macskárolt nem is beszélve.

De egy doboz csimbökökkel? Mindenekeőttem remélni lehet vele viccelődni. Például úgy, hogy a lányok hajába dobjuk, anyánk harisnyás dobozba bújtatjuk, a moziban elhajítjuk, hogy a vízson előt röpdőssön. Persze használatnak sem utolsó! Vörös cernaistárral gyűlűskatulya elé fogva pompás paripaként húzza. Tínlésve mártva a fehér papírra rejtlemes ábrákat, és híg gőllifókát rajzol, cernára kötve kitartóan rója a légi kőröket, gombostűvel át-

szúrva pedig a természetten íránt komolyan érdeklődők tanulmányozhatják, meddig képes tengely körül forogni. Am alkalmas arra is, hogy a vakmerőből vagy csak anyagilag megszorult csimbökögazdáknak – igaz, élete feláldozásával – pénzt is keressen. Ugyanis akadnak, akik öt forinrt megveszik őket. Ezek persze egészben nyúlik le. Vannak aztán, akik arra is vállalkoznak, hogy kettőbe harapjanak egy gondosan kiválasztott kövér állatot, majd összerágva nyúlják le. Ez szép kis summába, tíz forintba kerül. Igaz, hogy forintonként gyorsan összedobják, akár erre a vérfagyasztó mutatóványa szomjaznak. De már az is nagy örömet jelent a szelkebb csereboragat-talajdonosnak, ha markába szorítva élvezheti a csiklandó, amit a tenyerében kaplódzó lemezes csapú kis jószág okoz. Értéket csak növeli, hogy szezonális szórakozás csimbökötalajdonosnak lenni, ez évente csupán egy-két hétt tart.

Nekem Cseresnyés az egyik szemléletes, tokás vezető akarja a kezembé nyomni, amelyek háromjuk közül is a legcsúnyábbnak tetszik, ezért kérek hozzá egy ráadás csimbökö. A pedellus nagylelken hátráint üzletársának, mire Rácz kelletlenül odalök még egy cernára kötött bogarat. De az már nekem kell fölkötnöm a társra mellé.

Menet közben folyton azt figyelem, hogyan másznak, röpködnek. Minden veszély nélkül tehetnek ezt, mert a vékony, fehér cernaszálak néhány méter távolságból már nem látszanak, senki se gondolja, hogy országunk vezetőinek képei egyáltalán bogár-kifutópályáként szolgálhatnak.

– Köszöntjük a zászlóerdőbe ültözött városunkat! Köszöntjük az élet anyját, a munkát! Köszöntjük a dolgozókat, az ifjúmunkásokat, a tanulókat! Ejen a tizenhetedik szabad május elseje! – harsog a hangosbemozdó, ahogy a főtér közlébe érünk. Mi, diákok nyújtjuk a menetet. Ennek azért örülünk, mert azt remélfük, hogy a tribünt elhagyva majd gyorsan szétröccsenhetünk, hogy alkalmas helyet kerítsünk magunknak a nézelődéshez. Amikor a tér elejére érünk, a megafonból egy bársnyos női hang a közönművel kiadott jelszavakat kezdi sorolni: – Üdvözlőjük a szocialista útra tért parasztságot! – mire az egyik csereboragat, mintha éppen a szocialista utat keresné, az én emberem homlokára telepedik. – Ejen az ipari munkásság, a haladás motorja! – pihen meg mellette a másik.

Bolondozva, bogaraimat lesve érekezem a tribün elé, s amikor elhangzik az „Ejen és erősdők egy munkásparasztszövetség!” felhívás, a két állatka – mintha értenék a szót – egyszerre indult politikuskon arcán feléje. Amikor a szeméjg jutnak, az így néz ki, mint az irodalomkönyvemben a vak görög költő.

Még Biczo is röhhög, pedig már jó ideje nem beszél velem. – Figyeljétek, a Ballágo manyusa megvakult – kiáltja.

De csereboragaim azonnal tobbimbáznak, és éppen, amikor a megafonból felhangzik a „Munkások! Paraszatok! Jobb munkával előre a szocializmus teljes győzelméért!” felhívás, a hűsös ajkukhoz érve össztalálkoznak. Csápjaiuk köszöntik egymást, majd tobbábra is ennek a „Műniknek” mondott embernek a kissé nyitott száájában maradvá, apró lépések-

kel hátat fordítanak egymásnak, hogy szívesen összetapadjanak.

– Hajrá, csimbökök! – kiáltom, és röhhögve figyeljük Pintericsset, hogyan municiókoldok bogaraim a szocializmus teljes győzelméért.

A tribün közlésege vastapsal köszönt bennünket, a sorokon meg végighullámozik, hogy „izé, né a Ballágo csimbökök!”, de azok csak szerényen, csápjaiukat billegve fogadják az ovációt.

Ahogy elhagyjuk a díszmélvénny, a tér utcává szűkül, és az egyik kapu alatt Cseresnyés már kapkodja is kezünkbe a transzparenseket. A cernát újunkra tekerve tépdjük le az állatokat, és rohamban vissza a téré.

Két férfi a tribün mellett egy csapat fehér galambot harkúrsz kifelé a búzólgó ketrecből. Valami seprűnyéllel hadonásznak, kurjongatnak, hogy hess, tí büdös döngök, de a szarban topogó madarak niaftán bújnak egymáshoz. Nem értik, hogy addigi fogvatörők most a szabadságot, a repülést kínálják nekik. A két fickó aztán egyenként megragadja őket, és ugyanazzal a mozdulattal, mint a Kínizsi kocsmá teletézőjének törzsvendégei a golyósbólak, elhajítják őket. Amulva nézem, ahogy a szürkéséheér kugligolyók egyszer csak szűmryra kapnak, csattogva felemelkednek, és valami égi hábukat megpöfcözva eltűnnek a szemlünk elől. – Gyertek, mi is! – kiáltja Pinterics, és a galambok után dobjá csereboragait.

(Részlet **Kerekgyártó István** Kaposváron játszódó **Malék ász az olajfák hegyén** című, a Jelenkor Kiadónál decemberben megjelenő regényéből. Az írás közlését szombati számunkban folytatjuk.) ■

Az a hatvanegyes Május Elseje

Állatkáink a cérnaszálát bána-
tosan maguk után húzva a galamb-
bok nyomába erednek.

- Pá-pá, békebogarak! - int utá-
nak Pinterics.

Egy darabig gyönyörködünk a
röptelésben, aztán mintha villám
csapna közénk, szétfördesszünk.
Valami jó kis helyet kell talál-
nunk, hogy semmiről se marad-
junk le.

Eppen a tribün állványzata alá
próbálom bepasszírozni magam,
amikor észreveszem, hogy
Pinterics a nyomomban lohol. Az
emelvény a Nagyboldogasszony-
templom oldalépcsőjénél kezdő-
dik, és a soktornyú épület faláig
húzódik. Eppen oda építettek,
ahol rendszeren a veszprémi püspök
évenkénti bérmádjai alkalmá-
ból a fehér ruhás lánykák szok-
tak ajúldozni a tűző napon. Ahogy
négykézláb bukácsokba a lécek
erdejében, három félkörves kő-
lépcső állja utam, a templom falá-
hoz ragasztott grádicsok tetején
pedig két satnya gránitkútya, há-
tukon hatalmas félgömb, az egy
trónus, benne meg fekete kőből
faragva Szent István üldögél. Jobb
magasról elképzelnem sem lehet.

Szólunk sem kell egymáshoz,
máris a kutyák fején taposunk,
onnan a félgömbbe kapaszkodva,
országalapító királyunk bokájába
csuszalgatva hagunk fölfele,
lágyszágosnak tűnik a szobrász,
hogy két kutyát és két látat fara-
got, így testvériesen megosztot-
hatunk rajta. A király súlyos pa-
lástjába burkolózza, lábát szétver-
ve üldögél, őle széles karosszékét
kínálva nekünk. Kényelmemben
helyezkedünk, én jobbján, égnek
emelt, szörnyű kardjába kapasz-
kodva, Pinterics meg balról, az or-
szágalma keresztjét markolva.
Anyánk ölében sem lenne jobb
dolgunk. Fülünk szent királyunk
állaig ér, ő kettőnk között dugja ki
koronás fejét, hogy a városi elvtár-
sak kalapja fölött szemlélje a disz-
menetet, de mogorva tekintetéből
félve nem lehet benne túl nagy
gyönyörűdség.

Ott főt, abban az úrias magas-
ban, megpróbálom összeretelni a
tekintetemmel mindazt, amit csak
onnan láthatok. Más ez, mint
anyám kezét fogva az utcán ara-
szolni, amikor a szemét csak a ho-
mályos kirakatokig emelheti az
ember.

Balra a főutca két-három szin-
tes házfal támasztják egymást, ki-
tárva előttem apró tornyaikat,
szeszélyes kitugrókat, játéko-

stukkókat. Ezek a vidám díszek
mégis szomorúnak tűnnek, mert
hajdani szintorok vesztve, szürké-
re fakultan árvalódnak. A sarkon
egy kissé magasabb, csinos épü-
let, a Cukoripari technikum áll,
előtte túlmért talapzatok egy Fos-
tus-szobor hatalmasodik. Fej-
göggösen előfordítja István királytól
- aki persze állandón át kell,
hogy nézze -, karját maga elé lök-
ve a Béke szálló felé acsarkodik.
De olyan mérgezen, mintha a fol-
tos kőtenyű pincérek nem csak
apámnak, hanem neki is tállakot
adna abból a romlott marhapör-
kölből, amitől apu napokig sza-
ladgált a budira. A rosszedve
Kossuthot balra a vasos tornyú
tanácsháza meredezik, tetején a
tér fölé magasodó vörös csillag,
akár, aztán mellette a sarkon egy
elegáns kereskedőház, amelyben
„Csibi” néven a város egyetlen
gyermekruha-áruháza működik.
Kirákatábla macskónadrágok, apró
viharokabátok, pöttyös blúzok,
meg persze zöld fiúkalapok, me-
lyekre majdnai belkes viselőik je-
lvenyerdőket tűzhetnek.

A tömeg már hullámzik a kor-
don mögött, egészürke unifor-
misan munkásörök és piros
nyakkendő kiaszták biztosítják
a rendet, amit nélkülük sem szí-
venet rignának föl a jámbor é-
deddők. A férfiak kihajtott fehér
ingben vagy szolid sötét nyakken-
dőkben topognak, az asszonyok
otthon készült princess-kőteny-
ruhákban, derékban elvágott ing-
ruhákban, a felhős ég miatt agyó-
dók pedig felhajtott nyakú gim-
nasztos ballonokban várják a han-
gosbeszélő által megígért szin-
pompás felvonulást. A szinpompa
ebben az évben is a szürkét és a
vörösét jelenti. A zászlók, a má-
jusi zászlaj, a léggömbök, a
reggeli szivertőlőtől verhullámos
arcok, az emelvény diszvendégei-
nek gomblyukába tűzött szegfűk,
a jelvények csillagai vörösen, me-
g a házak, a felhők, a munkásöve-
rallók, az ég, a felvonuló autók, a
munkásörök dobtoras géppisztoly-
ainak lukacsos csövei pedig
szürkén közbömbök a tizenhetedik
szabad Május Elsejét. Szürke és
vörös. Csak ezt a két színt látom a
király előtöl.

- Múlt és jelen! - kacag föl ek-
kor a bársonyhangú nő a mega-
fonból, mert egy rozsdás tejes-
kannákkal megrakott kordé gör-
dül a térre. Sovány lovascska hű-
zta, a kocsin felirat: „1940. A váro-
si Tejlüzem RT Tejszarnoka.” Mő-

gőte aztán megjelenik egy csillo-
gós tartálykocsi, amelyről egyből
tudjuk, hogy ez csak a jelen lehet.
A közönség tombol, a tribünről
nevetve integetnek az elvtársak,
és háiba utáljuk mi Pintericsrel a
tejet, most együtt örülünk, hogy
ma már nem ilyen ócska edények-
ben szállítják.

- Most a szeretve tisztelt, régi
idők harcosait, a tizenkilences ve-
teránok hadrendje következik -
búgja a széphangú.
- Nézd a trottyosokat - röhög
Pinterics, mert mellükön jelvény-
páncéllal reszketeg öregemberek
botorkálnak a térre. A tribün disz-
vendégei még lelkesebben lenge-
lik karjukat, mi meg azt találjuk
ki, hogy tenyerünket nem lefelé
tartva integetünk, hanem felfelé
fordított, ökölbe szorított kézzel.
De ezen nem sokáig mulathat-
unk, mert egy újfogárdista, aki ta-
lán már korábban észrevehetett
bennünket, felkiabál az állvány
melől, hogy takarodjunk!

Nem várjuk meg, míg odaér.
Már a kordon felé furakodunk,
amikor halljuk, hogy a Sőtörpári
Villalast szocialista brigádjaik ké-
szönti a bemozdító. Egy utó ké-
sőt a pékeket, platójáról - amint a
tribün elé ér - coplus munkás-
lányok fonott kosárból kiflitt sző-
nek a nép közé. A tömeg lelkes
ovációval fogadja a potyát, az em-
berek rávetik magukat a repülő,
guruló stúmenyvekre, és egymás
kezeiből kitépvé tömők magukba
az elcsipett darabokat, miközben
tele szíjjal ivótlók!

- Eljének a stútlók! Eljének a
stútlók!

Mikor egy egész kiflitt sikerül
elcsipennem, már nem is bánom
annnyira, hogy elkergettek Szent
István előtöl. Aztán a Hűszütem
eljárótól köszönti a megafon. A
menet elején két díjbirkózó hata-
lmas FLÜZEM-táblát cipel, mely-
ről vastag láncon méltósággal
himbálózók a népköztársaság ci-
mele. Begurul a térre egy Csepel
teherautó, platóján méretes ótágú
csillag. De nem akármilyen csillag
ám ez! Kontúrja dúsán fülhalmoz-
zott lángolt kobázból készült, a
belseje pedig füst füstölt csillók-
kel van kirakva. Melybörönd izzik
a friss füstölésű vörösáru, nyál-
csorgatásra és elismerő kiáltások-
ra készvete a lelkes nézősereget!

- Megjötnek a hűsösök, éljenek
a hűsösök!

De hiába. A kolbászokat és a
csillókat nem dobálják közénk.
Visszatérhetnek az élüzem raklá-
ra, hogy a pártbiztoság meg a
megyeigazságból béufében láthassák
viszont a tribünről integetők az
amúgy hiányzóknak számító jó-
féle hentesáru.
A tömeg az egyik ámulatból a
másikba esik, mert azonnal fel-
tűnik egy újabb teherautó, azon pe-
dig egy gumikötényes bölle, ke-
zében gyilkos bárdyal. Egy favá-
ra feszített, szépen festett vízson-
marha nyakára csap le minduntan,
mire a háttérben vékonyka
társai egy madzaggal leengedi a
zsanéron billenő marhafejet. De
olyan ügyesen, mintha tényleg a
bárd csapná le. Amikor aztán is-
mét a magasba emelkedik a tagló,
a kis ember visszarántja spárgájá-
val a papírmasé marhafőt, hogy
végződsen társa újra lecsaphasson.
Ejéneze tapsolja a tömeg a
produkciót - megbocsátva talán,
hogy idén meg nem dobálnak in-
gyen kolbászt, esetleg majd jöv-
re. Talaly meg csak kokcakujert
szórtak, idén már kiflitt is. Jöv-
re, talán majd jöv-ve, hullámzik bi-
zakodóan az embermassza. Ad-
dig is be kell érniük a füstölt hús
illatával, amely kalambasz-szaga-
l keveredve garámbok a szűfölt ö-
térten.

Vidám nótaszóval megérkez-
nek a TRANSZVILL dolgozói, az-
tán oldalukon egy-egy katonával a
Kefüzétem munkásújságyai, majd ki-
öltözött parasztközi a Latinka té-
szes lovas kocsijai, mintha csak la-
kodolomba indulnának.
A kedves hang ekkor a Kukor-
gyár dolgozóinak népes menetét
jelenti be.
Néhány munkás gurul be bicik-
lin, overáljuk gomblyukában vő-
rös szegfű, aztán táblákkal magas-
ra emelve gyalgos cukrosok
hőmpölyögnek a tribün elé... „Sza-
badtság a börtönből sanylódd
spanyol hazafiaknak!” „Vesszen
Franco diktatórája!” „Kuba nem
lesz imperialista zsakmány!” - hir-
detik a transzparenszek.

- Köszöntjük Laki Lászlót, Pus-
ka Károlyt és Darányi Gyula elvtár-
sak szocialista brigádjaí! - kiabál-
ja lelkesen a kedveshangú.
- Hallod, Pinterics?, bemozdíták
a Gyula bácsi! - üvöltöm.
- Most jöttön a Cukorgyár ez évi
meglepetése, a Vosztok úrhajó!-
kurjant a megafon.
A tömeg előrehajol, az addig
egyesen sorok kifakadnak, mint a
május hurka, ha túllétek, és kitű-
remkedve szürkékkel az aszfalton.
Most akad először dolga a rend-
fenntartóknak, akik gyengédén,

de azért határozottan visszanyom-
kodják az embermasszát.

- Csak semmi fölhatás, elvtár-
sak, mindent látni fogunk! - nyug-
tatgatják a tömeget, és igazuk
lesz, mert hamarosan begördül a
térre egy keresek alkotmány, rajta
palaszürkére mázoli hatalmas tá-
kolmány.

Hogy ez lenne az úrhajó,
ami a bemozdító ígért, azt onnan
lehet tudni, hogy az oldalán piros
betűkkel az áll, hogy VOSTOK
RAKÉTA. Amúgy mintha egy re-
pülőgépet keresztettek volna vízi-
busszal - bumfordi, különös sző-
ket imbolyog a keresek plató-
ra. Az oldalára szármakot eszkábál-
tak, a tetején pedig valami kabiné-
léte magasodik, mint a motoros
hajók kormányfülkéje, melynek
ablakából egy kesztyűs kéz kandi-
kál kiféle, mintha már jó előre a
diszmenyvet előtti integetésre
készülne.

Ahogy a tribün elé ér az úrhajó,
megésem emelkedik magasba a
kéz, hanem csak ernyedten fityeg
a szupnyiki oldalán. Ekkor ve-
szem észre, hogy a kézhez ember
is tartozik, a fülkében ül, a fején
bepárosodott üvegbera.
Amikor odaér mellém, felismer-
em. Az úrhajós nem más, mint az
én Gyula bácsi! De miért nem
inteteget? Áttörök a kordonon, és lát-
tom, hogy a homályos üveggedény
alatt a feje előrebukik, a szeme
csukva. Bajusza lenyírva, nyilván,
hogy jobban hasonlítson az ő
Jurocskájához. Körötte szakтары
integetnek, éljeneznek, a tribün
népe állva tapsol, de senki se veszi
észre, hogy Gyula-Gagarin moz-
dulatlan.

A tér végebe rohanok, ahol már
oszanak a sorok, és megrángatom
Rigli Feri karját!
- Mi történt Gyula bácsival?
Felmászunk a szerkezet oldalá-
ra, lehajtuk a fülke tetejét, és
most már tisztán látszik, ahogy
Gyula bácsi feje kökáditan tá-
masztja az üvegöböm falát, ame-
lyet nyilván a gyári laboratórium
lombjából fabrikáltak. Ábrázata,
mintha a meszeli falról esett volna
le olyan, az arcán izadságcsep-
pök. Megragadjuk a burrát, de há-
ba cibáljuk, tépjük, nem enged.
Gyula szája meg-megrándul, tehát
él. Szétnézek, észreveszem a böl-
lét a marhataglóval, éppen mel-
lettünk rakodnak.

Egy perc múlva a mészáros a
rakéta szárnányt egyensúlyozva
már emeli is a feje fölé a bárdot,
majd lassan leengedi. Beméri a
lombok középet. Aztán egy szak-
szerű, gyors mozdulattal lesújt, és
a bura ezer darabra fröcsögn szét.
Bécsikám fején, félén, puffadt po-
fahúsán üvegszilánkok csillognak,
de végre friss levegőhöz jut. Ekkor
tűnik föl a két mentős a hordágy-
gal. Az első nagy, barom ember,
teltpattan a szerkezetre, s fehér kö-
penyében, sapkáján a vöröskre-
szettel, mint egy óriási harkály
rácángálja kiféle a hernyőként lógó
Gyula bácsit a rakéta odvból. A földre
feketnek, lábát felpolcolják, és a
kisebbségi elsősegélynyújtó
pumpája, gyúrja, pofoztatja.
Gyula bácsi feje fehérből nagy-
nyom halhán, halványrózsaszínre,
majd lassan egészséges pirosra
vált, visszatér belé az élet.
- Megérkeztem - suttogja, ami-
kor már a mentő otromba doboz-
ban üldögél mellette. - Visz-
zagyltettem, Laikám - ismétli, és
elmosolyodik.
De nagy ókor vagy te, Gyula bá-
csi, gondolom, persze nem mon-
dom neki, de még azt sem merem
megkérdeni, hogy honnan jött
voína vissza, csak nem az égből,
mint márciusban az a Gagarin.
Ballagó Lajos, életmentő! Visz-
szalozta bécsikáját a halálból,
kóstolatom egy elképzelt újság
szalagcímét, mikor megszólal:
- Te Lail, én még jobban
mógszerettem azt a Jurij
Alekszefjevicsét. Tudod, milyen
egvedv én az ember egy ilyen úr-
hajóban.
- Jól van már, Gyula bácsi, pi-
henjél egy kicsit. Az előbb még
eszméletlen voltál.
- Bizony, Laikám, a tudomány
áldozatokkal jár.
Többet nem szólok, úgy tűnik,
azt hiszi, tényleg a felhők mögül
érkezett vissza. És lehet, hogy így
is van, talán azért tudták olyan ne-
hezen visszapozítozni az ápolók ér-
re a villára. Nézem így bajusz nél-
kül kopasz kerek fejét, puffók pa-
rasztofját, és az jut eszembe,
hogy tényleg olyan, mint Gagarin
lesz majd húsz év múlva. Aztán
kibámolok a mentő nyitott ajta-
ján, és látom, ahogy a teherautók-
ra dobálják a zászókat, májúska-
kat, leoldják nyakkendőiket a
kiszázták, ahogy fokozatosan visz-
szafakal a város hétköznapi szin-
tbe, a szürkébe.

(Részlet **Kerekgyártó István** Ka-
posváron játszódó, **Maiké és az**
olajfák hegyén című, a Jelenkor
Kiadónál decemberben megje-
lenő regényéből.)